

Nr 32.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 28 januari 1949.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredraganden under punkterna 1:0—17:0 hemställt.

GUSTAF.

Sven Andersson.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 januari 1949.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Statsrådet Andersson anmäler uppkomna frågor om pension åt vissa i statens tjänst anställda personer och anför därvid.

I propositionerna nr 72 till 1946 års riksdag, nr 70 till 1947 års riksdag och nr 74 till 1948 års riksdag angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer hava förordats vissa huvudgrunder för bestämmandet av riksdagspensioner. Dessa huvudgrunder synas mig alltjämt böra tillämpas. Såsom komplettering av vad tidigare i här förevarande hänseende anförts vill jag framhålla, att — i likhet med vad fallet är i fråga om pensioner, som beviljas enligt gällande tjänstepensionsreglementen, ävensom riksdagspensioner, som tillträtts före den 1 juli 1947 och omreglerats enligt kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 657) angående omreglerad tjänste- och familjepension m. m.

— jämväl sådana av riksdagen beviljade tjänstepensioner, som tillträtts efter den 30 juni 1947, böra utgå till och med den dag, då en månad förflutit efter pensionstagarens frånfälle. Då en befattningshavare jämlikt Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut berättigas att åtnjuta pension »under sin återstående livstid», torde sålunda beslutet få innefatta befogenhet för vederbörande myndighet att verkställa utbetalning intill sist angivna tidpunkt.

1:o.

Förre indelte soldaten vid Älvsborgs regemente, furiren Axel Emil Thor. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Thor är född den 1 april 1879 och således 69 år gammal;

att han varit anställd såsom indelt soldat vid Älvsborgs regemente under tiden 28 mars 1900—31 december 1947;

att han förordnats till furir i regementet;

att han åtnjuter underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa med 250 kronor för år, varå utgår dyrtidstillägg med 150 kronor;

att han under tiden 1 november 1927—31 december 1947 varit inkallad till s. k. ständig tjänstgöring vid regementets proviantmagasin under en tid av sammanlagt 18 år 6 månader, därvid frånräknats den tid, varunder han fullgjort honom såsom indelt soldat åliggande repetitionsövningar;

att av den ständiga tjänstgöringen 10 år 6 månader belöpa å tiden innan Thor uppnått 60 års ålder;

att Thors avlöning under de sista fem åren av anställningstiden vid Älvsborgs regemente uppgått till i medeltal omkring 1 900 kronor för år;

samt att Thor icke äger andra tillgångar än ett kapital på omkring 3 000 kronor.

Statens pensionsanstalt — där Thor ansökt om pension enligt kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, jämförd med Kungl. Maj:ts brev den 28 november 1947 angående tillämpning av sagda kungörelse å viss indelt personal vid armén — har genom beslut den 12 mars 1948 förklarat sig förhindrad tilldela honom dylik pension, enär han före fyllda 60 år icke fullgjort ständig tjänstgöring under minst tolv år.

Thor har i en den 5 april 1948 dagtecknad skrift hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Chefen för Älvsborgs regemente har tillstyrkt ansökningen.

Försvarets civilförvaltning har i avgivet utlåtande erinrat, att riksdagen tidigare vid flera tillfällen beviljat pension åt indelt manskap på grund av s. k. ständig tjänstgöring i sådana fall, då vederbörande visserligen tjänstgjort i över 15 år men icke kunnat åberopa tjänstgöring före 60 års ålder i föreskriven omfattning. Med hänsyn härtill och då Thor finge anses vara i behövande omständigheter, ansåge civilförvaltningen det skäligt, att jäm-

väl Thor tilldelades pension. Beträffande pensionsbeloppet har civilförvaltningen föreslagit, att pensionen enligt grunder, som angivits i utlåtandet, måtte bestämmas till 936 kronor för år jämte rörligt tillägg.

Statskontoret har tillstyrkt, att pension utverkas åt Thor, samt förordat, att pensionsbeloppet bestämmas till 1 116 kronor för år jämte rörligt tillägg, vilket motsvarar lägsta pension åt manlig arbetare enligt huvudgrunderna i förenämnda kungörelse den 30 juni 1947, nr 490.

Det synes mig skäligt, att Thor får komma i åtnjutande av pension på grund av den i ärendet ifrågavarande tjänstgöringen. Pensionen torde böra utgå räknat från och med den 1 januari 1948 och bestämmas till det av statskontoret föreslagna beloppet eller alltså 1 116 kronor för år jämte rörligt tillägg. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre indelte soldaten vid Älvsborgs regemente, furiern Axel Emil Thor må, räknat från och med den 1 januari 1948, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1 116 kronor.

2:o.

Muddermästaren vid väg- och vattenbyggnadsverkets hamnarbeten Johan Viktor Nilsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Nilsson är född den 17 juli 1887 och således 61 år gammal;

att han sedan den 26 oktober 1916 varit anställd vid väg- och vattenbyggnadsverkets hamnarbeten, därav under de sista 11 åren såsom muddermästare;

att han under sin anställning hos väg- och vattenbyggnadsverket under tiden 1 juli 1942—30 juni 1947 uppburit arvode, motsvarande löneförmåner enligt 16 löneklassen, civila icke-ordinariereglementet, samt därefter åtnjutit arvode, motsvarande löneförmåner för statens allmänna avlösningsreglemente underkastad tjänsteman i lönegrad Ce 17 löneklass 20;

att Nilsson från och med den 15 mars 1948 åtnjutit tjänstledighet på grund av sjukdom;

samt att han enligt intyg av vederbörande verksläkare till följd av sjukdomen är för framtiden oförmögen att på tillfredsställande sätt sköta sin tjänst.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hos Kungl. Maj:t gjort framställning om utverkande av pension åt Nilsson och därvid anfört bl. a. följande.

Från och med den 1 juli 1947 är större delen av den hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anställda ledningspersonalen underställd det av styrelsen utarbetade »Anställningsreglemente för arbetsledare och vissa andra befattningshavare vid väg- och vattenbyggnadsverket» av den 15 december

1947. Genom Kungl. Maj:ts brev den 19 december 1947 angående tillämpning av 1947 års allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen å vissa icke-ordinarie tjänstemän vid väg- och vattenbyggnadsverket har möjlighet öppnats för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att bereda vissa av de under anställningsreglementet hänförliga befattningshavarekategorierna pensionsrätt. Då Nilsson icke kunnat förete vederbörligt friskintyg, har styrelsen emellertid icke kunnat ge honom anställning som arbetsledare med rätt till tjänste- och familjepension. Däremot har han uppburit lön och övriga förmåner enligt reglementet och på grund därav åtnjutit löneförmåner, motsvarande dem som tillkomma extra ordinarie tjänsteman i lönegrad och löneklass Ce 17: 20.

I anslutning till vad sålunda anförts har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställt, att Nilsson måtte komma i åtnjutande av pension till belopp av 3 840 kronor, motsvarande enligt av styrelsen närmare angivna beräkningsgrunder den pension, som Nilsson skulle ha erhållit, om han blivit underkastad nyssnämnda anställningsreglemente av den 15 december 1947 och 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente blivit å honom tillämpligt.

Statskontoret har tillstyrkt utverkande av pension åt Nilsson med 3 708 kronor för år. Ämbetsverket har därvid beräknat pensionsbeloppet enligt de grunder, som plägat tillämpas vid bestämmande av riksdagspensioner, och härutinnan närmare anfört följande.

Nilsson åtnjuter för närvarande samma löneförmåner som befattningshavare i lönegrad Ce 17. Denna lönegrad motsvarar lönegrad Eo 13 i civila icke-ordinariereglementet. Pensionsunderlaget i denna lönegrad utgör enligt 1941 års allmänna tjänstepensionsreglemente 3 072 kronor. En från denna utgångspunkt bestämd pension skulle alltså bli (3 072 — 307: 20 =) 2 764: 80 kronor eller avrundat 2 772 kronor. Efter omreglering enligt kungörelsen nr 657/1947 skulle pensionen uppgå till i avrundat tal 3 708 kronor. Med pensionsbeloppet bör följa rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

Med biträdande av statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att muddermästaren vid väg- och vattenbyggnadsverkets hamnarbeten Johan Viktor Nilsson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbara en årlig pension av 3 708 kronor.

3:o.

Arbetschefen hos byggnadsstyrelsen John Einar Andersson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Andersson är född den 17 juni 1887 och således 61 år gammal;

att han under tiden april 1921—april 1924 tjänstgjort såsom arbetsledare och redogörare vid Södra Sveriges statsarbeten med en månadslön av 600 kronor;

att han sedan den 1 februari 1932 varit anställd i byggnadsstyrelsens tjänst, därvid han mestadels tjänstgjort som arbetschef vid olika byggnadsföretag;

att han under sin anställning hos byggnadsstyrelsen uppburit arvode, som under femårsperioden 1943—1947 uppgått till i medeltal omkring 14 800 kronor för år samt från och med den 1 januari 1948 utgjort 1 396 kronor för månad;

att Anderssons tjänstgöring hos byggnadsstyrelsen varit av sådan omfattning, att den tagit hans arbetstid helt i anspråk;

samt att Andersson sedan den 21 oktober 1948 åtnjutit tjänstledighet till följd av sjukdom, på grund av vilken han enligt företett läkarintyg är för framtiden oförmögen att på tillfredsställande sätt sköta sin tjänst.

Byggnadsstyrelsen har hemställt om utverkande av pension åt Andersson.

Statskontoret har tillstyrkt pension åt Andersson till belopp av 5 520 kronor för år och därvid i fråga om pensionsbeloppets beräkning anfört följande.

Det arvode å 1 396 kronor för månad, som Andersson uppburit från och med den 1 januari 1948, motsvarar löneklass 32, ortsgrupp 5 enligt löneplan nr 1 i statens löneplansförordning. Denna löneställning grundar sig på byggnadsstyrelsens tidigare beslut, att Anderssons avlöning successivt skulle motsvara lönen i de till lönegraden Eo 27 civila icke-ordinariereglementet hörande löneklasserna. Pensionen torde därför böra bestämmas med utgångspunkt från pensionsunderlaget för angivna lönegrad enligt 1941 års allmänna tjänstepensionsreglemente eller 6 696 kronor. Då Andersson, enligt vad under hand upplysts, avses skola lämna sin befattning samtidigt med att pensionsfrågan avgöres, anser ämbetsverket, att såsom tjänstetid bör tillgodoföras honom tiden fram till den 1 juli 1949 eller 20 år 5 månader. Pensionen synes böra bestämmas till $(6\,696 - 38/120 \times 6\,696 = 4\,575:60; 4\,575:60 - 457:50 =) 4\,118:10$ eller avrundat 4 128 kronor. Efter omreglering jämlikt kungörelsen nr 657/1947 skulle pensionen uppgå till 5 520 kronor. Å pensionsbeloppet bör utgå rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

I likhet med myndigheterna tillstyrker jag, att pension beredes Andersson. Emot statskontorets förslag i fråga om storleken av pensionen har jag icke funnit anledning till annan erinran än att pensionsbeloppet med beaktande av de för beräkning av sjukpension gällande grunderna synes böra bestämmas till 75 procent av det av statskontoret till utgångspunkt tagna tjänstepensionsunderlaget med sedvanlig minskning med tio procent på grund av att Andersson icke bidragit till sin pensionering. I enlighet härmed skulle beloppet efter omreglering jämlikt kungörelsen nr 657/1947 uppgå till 6 048 kronor, vartill bör komma rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder. Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetschefen hos byggnadsstyrelsen John Einar Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder han

lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 6 048 kronor.

4:o.

Förvaltaren hos byggnadsstyrelsen Eric Gustaf Hagelmark. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Hagelmark är född den 3 augusti 1882 och således 66 år gammal;

att han under tiden 1 oktober 1917—31 maj 1924 tjänstgjort såsom förrådsförvaltare hos arméns kasernbyggnadsnämnd;

att han sedan den 1 maj 1935 i en följd varit anställd i byggnadsstyrelsens tjänst, därvid han tjänstgjort som förvaltare vid olika byggnadsföretag;

att han under sin anställning hos byggnadsstyrelsen åtnjutit månadsarvode, vilket till en början utgjort 350 kronor men därefter successivt stigit och från och med den 1 september 1947 utgjort 660 kronor;

samt att Hagelmarks tjänstgöring som förvaltare tagit hans arbetstid helt i anspråk.

Byggnadsstyrelsen har hos Kungl. Maj:t hemställt om pension åt Hagelmark.

Statskontoret har tillstyrkt utverkande av pension åt Hagelmark med 2 220 kronor för år. I fråga om pensionsbeloppets beräkning har statskontoret anfört följande.

Under senare år har Hagelmark åtnjutit arvode närmast överensstämmande med nu utgående lön i löneklass 17, ortsgrupp 5 enligt löneplan nr 1 i statens löneplansförordning. Sagda löneklass motsvaras i civila icke-ordinariereglementets löneplan Eo av 13 löneklassen, vilken utgör slutlöneklass för 10 lönegraden i samma löneplan. Pensionen torde därför bära bestämmas med utgångspunkt från pensionsunderlaget för angivna lönegrad enligt 1941 års allmänna tjänstepensionsreglemente eller 2 616 kronor. Enär, enligt vad under hand upplysts, Hagelmark avses skola lämna sin anställning samtidigt med att pensionsfrågan avgöres, anser ämbetsverket, att såsom tjänstetid bör tillgodoföras honom tiden fram till den 1 juli 1949. Då Hagelmark vid sistnämnda tidpunkt skulle räkna 20 år 10 månader, synes pensionen bära bestämmas till $(2\,616 - \frac{96}{120} \times 2\,616 = 1\,831:20; 1\,831:20 - 183:12 =) 1\,648:08$ eller avrundat 1 656 kronor. Efter omreglering jämlikt kungörelsen nr 657/1947 skulle pensionen uppgå till, efter avrundning, 2 220 kronor. Härtill bör komma rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

I enlighet med statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förvaltaren hos byggnadsstyrelsen Eric Gustaf Hagelmark må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2 220 kronor.

5:o.

Verkmästaren hos byggnadsstyrelsen Karl Nils Laurentius Olofsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Olofsson är född den 17 oktober 1883 och således 65 år gammal;

att han sedan den 23 maj 1934 i en följd varit anställd i byggnadsstyrelsens tjänst, därvid han tjänstgjort som verkmästare vid olika byggnadsföretag, senast vid ombyggnad av Ulleråkers sjukhus och folkskoleseminariet i Uppsala;

att han under sin anställning hos byggnadsstyrelsen åtnjutit veckoarvoden till och med utgången av år 1946, vilka från ett begynnelsebelopp av 85 kronor sedermera stigit till 140 kronor, samt månadsarvode under tiden därefter, vilket arvode från och med den 1 juli 1947 utgjort 693 kronor;

samt att Olofssons tjänstgöring som verkmästare hos byggnadsstyrelsen tagit hans arbetstid helt i anspråk.

Byggnadsstyrelsen har hos Kungl. Maj:t hemställt om pension åt Olofsson.

Statskontoret har tillstyrkt utverkande av pension åt Olofsson med 1 704 kronor för år. I fråga om pensionsbeloppets beräkning har statskontoret anfört följande.

Olofsson har under senare år åtnjutit arvode överensstämmande med nu utgående lön i löneklass 18, ortsgrupp 5 enligt löneplan nr 1 i statens löneplansförordning. Sagda löneklass motsvaras i civila icke-ordinariereglementets löneplan Eo av 14 löneklassen, vilken utgör slutlöneklass för 11 lönegraden i samma löneplan. Pensionen torde därför böra bestämmas med utgångspunkt från pensionsunderlaget för angivna lönegrad enligt 1941 års allmänna tjänstepensionsreglemente eller 2 760 kronor. Enär, enligt vad under hand upplysts, Olofsson avses skola lämna sin anställning samtidigt med att pensionsfrågan avgöres, anser ämbetsverket, att såsom tjänstetid bör tillgodoföras honom tiden fram till den 1 juli 1949. Då Olofsson vid sistnämnda tidpunkt skulle räkna 15 år 1 månad, synes pensionen böra bestämmas till $(2\,760 - \frac{59}{120} \times 2\,760 = 1\,403; 1\,403 - 140:30 =) 1\,262:70$ eller avrundat 1 272 kronor. Efter omreglering jämlikt kungörelsen nr 657/1947 skulle pensionen uppgå till, efter avrundning, 1 704 kronor. Med pensionen bör följa rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

Med biträdande av statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att verkmästaren hos byggnadsstyrelsen Karl Nils Laurentius Olofsson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1 704 kronor.

Ingenjören hos byggnadsdelegationen för storflygplatsen Erik David Hedström. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Hedström är född den 31 december 1890 och således 58 år gammal;

att han innehaft anställning vid statens järnvägars anläggningsarbeten under tiden 16 februari 1915—23 april 1917 och 1 januari—15 oktober 1918, vid Södra Sveriges statsarbeten under tiden 22 juni 1921—31 december 1923, hos statens arbetslöshetskommission eller arbetsmarknadskommissionen under tiden 22 februari—10 maj 1928, 5 maj 1932—30 april 1942 och 1 januari—31 augusti 1944, hos flygförvaltningen under tiden 1 maj 1942—31 december 1943, hos 1944 års flygplatsutredning under tiden 1 september—14 november 1944, vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsens avdelning för storflygplatsen under tiden 15 november 1944—9 januari 1947 samt hos byggnadsdelegationen för storflygplatsen under tiden därefter;

att Hedströms sammanlagda anställningstid i statens tjänst vid utgången av juni 1949, då han väntas lämna sin anställning, kan beräknas till 22 år 10 månader 19 dagar;

att han under tiden 18 maj 1924—19 januari 1928 eller sålunda under omkring 3 år 8 månader innehaft anställning vid byggandet av enskild järnväg (Dal—Västra Värmlands järnvägsbyggnad), vilken järnväg sedermera införlivats med det statliga järnvägsnätet;

att Hedström i sin anställning hos byggnadsdelegationen för storflygplatsen sedan den 1 oktober 1947 varit förordnad såsom extra tjänsteman med placering i lönegrad Cg 25 löneklass 25, statens allmänna avlösningsreglemente;

samt att Hedströms arbetsförmåga enligt intyg av vederbörande verksamläkare på grund av sjukdom numera är varaktigt nedsatt med minst två tredjedelar av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

Med överlämnande av en av Hedström gjord ansökning har *byggnadsdelegationen för storflygplatsen* hos Kungl. Maj:t hemställt om utverkande av pension åt Hedström.

Statskontoret har tillstyrkt, att pension beredes Hedström med 4 728 kronor för år, och därvid i fråga om pensionsbeloppets storlek anfört följande.

Med hänsyn till att Hedström nödgas avgå från sin anställning i förtid på grund av sjukdom, torde såsom utgångspunkt för bestämmande av honom tillkommande pension böra tagas hans nuvarande lönegradsplacering. Då lönegrad 25 å löneplan nr 1 i statens löneplansförordning motsvarar lönegrad Eo 22 i civila icke-ordinariereglementet, bör alltså pensionen grundas på pensionsunderlaget i denna lönegrad enligt 1941 års allmänna tjänstepensionsreglemente eller 5 124 kr. Då anställning vid enskild järnvägsbyggnad får tillgodoräknas såsom tjänstår endast för befattningshavare, som i samband med sådan järnvägs förstatligande övergått i statens järnvägars tjänst, lär vid bestämmande av Hedströms pension hänsyn icke kunna tagas till hans återopade anställning vid sådan järnvägsbyggnad. Pensionen för Hedström skulle alltså med tillgodoräknande av enbart den statliga anställningstiden 22 år 10 månader 19 dagar bliva $(5\ 124 - 28/120 \times 5\ 124$

= 3 928: 40; 3 928: 40 — 392: 84 ==) 3 535: 56 eller avrundat 3 540 kr. Efter omreglering enligt kungörelsen nr 657/1947 skulle pensionen uppgå till 4 728 kr. för år. Å pensionsbeloppet bör utgå rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

I överensstämmelse med statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ingenjören hos byggnadsdelegationen för storflygplatsen Erik David Hedström må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 4 728 kronor.

7:o.

Kontrollören vid brännvinstillverkningen Carl Fredrik Motzfeldt. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Motzfeldt är född den 14 oktober 1878 och således 70 år gammal;

att han tjänstgjort såsom kontrollör vid sockerbeskattningen under tillverkningsåren 1914/15—1928/29;

att Motzfeldt vid sockerbeskattningens upphörande år 1929 tillerkändes en engångsersättning av 1 900 kronor;

att han under tillverkningsåren 1933/34—1947/48 innehåft förordnanden såsom kontrollör vid brännvinstillverkningen, därvid han tjänstgjort vid sulfitbränneri;

att Motzfeldt efter utgången av tillverkningsåret 1947/48 beretts tillfällig tjänstgöring såsom kontrollör i avvaktan på avgörandet av pensionsfrågan;

att hans tjänstgöring vid sockerbeskattningen och brännvinstillverkningen varit av följande omfattning, nämligen:

Tillverkningsår	Antal dagar	Tillverkningsår	Antal dagar	Tillverkningsår	Antal dagar
1914/15	153	1924/25	122	1938/39	350
1915/16	206	1925/26	59	1939/40	337
1916/17	217	1926/27	60	1940/41	313
1917/18	170	1927/28	60	1941/42	350
1918/19	227	1928/29	30	1942/43	328
1919/20	274	1933/34	62	1943/44	327
1920/21	323	1934/35	22	1944/45	269
1921/22	365	1935/36	32	1945/46	336
1922/23	60	1936/37	108	1946/47	340
1923/24	125	1937/38	365	1947/48	348
				Summa dagar	6 338

samt att han således vid utgången av tillverkningsåret 1947/48 varit förordnad såsom kontrollör vid kontrollen över sockerbeskattningen och brännvinstillverkningen under tillhoppa 30 tillverkningsår med en samman-

lagd effektiv tjänstgöring av omkring 17 år 7 månader, varav omkring 10 år 9 månader vid brännvinstillverkningen.

Motzfeldt har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Kontrollstyrelsen har hemställt om utverkande av pension åt Motzfeldt och därvid anfört bland annat följande.

Anställning som kontrollör vid brännvinstillverkningskontrollen har icke ansetts vara av beskaffenhet att böra regelmässigt förenas med pensionsrätt. Riksdagen har emellertid i ett flertal fall beviljat pension åt brännerikontrollörer. Rörande de synpunkter, som lagts på frågan om beviljande av pension åt dylik befattningshavare, får styrelsen hänvisa till vad styrelsen anfört i sin skrivelse till Kungl. Maj:t den 25 januari 1936 angående pension åt kontrollören C. E. Bäckman (se prop. nr 196, sid. 33 o. 34, till 1936 års riksdag). Härav framgår, att kontrollör med i huvudsak stadigvarande tjänstgöring vid sulfitränneri och en långvarig sammanlagd effektiv tjänstgöring, åtminstone 10 år, ansetts böra kunna tillerkännas pension.

Beträffande storleken av pensionen åt Motzfeldt har styrelsen utgått från de grunder, som tidigare i allmänhet tillämpats vid pensionering av kontrollörer vid brännvinstillverkningen och för vilka redogörelse lämnats bl. a. i propositionen nr 117, p. 9, till 1948 års riksdag angående pension åt brännvinskontrollören B. S. E. T. Erasmie. Dessa grunder — vilka hämtats från reglerna för bestämmande av pension åt den kontrollpersonal vid socker- raffinaderier, som entledigades i samband med omläggningen år 1922 och upphörandet år 1929 av kontrollen över sockerbeskattningen — innebära bl. a.,

att pensionens belopp avpassas efter tjänstarens antal på det sätt, att för varje tjänstår tillgodoräknas visst belopp, vilket årsbelopp varierar i förhållande till storleken av åtnjutet dagarvode och för brännerikontrollör för helt tjänstår normalt utgör 71 kronor 25 öre,

att varje förordnandeår räknas såsom helt tjänstår under förutsättning att tjänstgöringen efter inkallelse omfattat minst nio månader av året och att, därest tjänstgöringen omfattat mindre del av året, endast den tid, varunder tjänstgöring ägt rum, tillgodoräknas såsom tjänstetid för pension, därvid årsbeloppet reduceras i motsvarande mån,

att summan av årsbeloppen, uträknade i enlighet med vad nu angivits, utgör grundpension,

samt att sistnämnda pension omregleras enligt därutinnan — senast genom kungörelsen nr 657/1947 — meddelade bestämmelser.

Jämlikt sålunda återgivna grunder har kontrollstyrelsen beräknat grundpensionen åt Motzfeldt till 1 263 kronor 57 öre och den omreglerade pensionen till 2 988 kronor jämte rörligt tillägg.

Statskontoret har i avgivet utlåtande förklarat sig icke ha funnit anledning till erinran mot vad kontrollstyrelsen föreslagit.

I överensstämmelse med kontrollstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kontrollören vid brännvinstillverkningen Carl Fredrik Motzfeldt må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2 988 kronor.

8:o.

Räknebiträdet vid rasbiologiska institutet Anna Myrsell. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Myrsell är född den 12 maj 1889 och således 59 år gammal;

att hon, efter att tidigare ha innehaft en del kortare förordnanden vid rasbiologiska institutet, sedan den 1 mars 1927 varit fortlöpande anställd vid institutet och därvid tjänstgjort såsom extra biträde, kvinnlig reseassistent, t. f. assistent, t. f. kanslibiträde eller — alltsedan den 1 juli 1938 — räknebiträde;

att hon åtnjutit avlöning i form av arvode, som under de senaste åren utgjort 4 450 kronor för år;

samt att anställningen vid institutet beräknas upphöra med utgången av maj 1949.

Av civilförvaltningens personalförbund gjordes år 1944, i syfte att bereda Myrsell pensionsberättigande anställning, framställning hos Kungl. Maj:t om inrättande vid institutet av en extra ordinarie kanslibiträdesbefattning i dåvarande 7 lönegraden. Efter samråd med chefen för finansdepartementet ansåg chefen för ecklesiastikdepartementet sig icke böra förorda bifall till framställningen. Sistnämnde departementschef anförde därvid (statsverksprop. 1945, åttonde huvudtit. s. 248), att han utginge från att förslag om beredande av pension åt Myrsell efter särskild framställning i sinom tid komme att föreläggas riksdagen.

Styrelsen för rasbiologiska institutet har nu i en till Kungl. Maj:t ställd, den 18 september 1948 dagtecknad skrivelse gjort framställning om utverkande av pension åt Myrsell.

Kanslern för rikets universitet har tillstyrkt, att förslag förelägges riksdagen om beviljande åt Myrsell av pension med skäligt belopp.

Jämväl *statskontoret* har förordat, att pension beredes Myrsell. Ämbetsverket har därvid ifrågasatt ett pensionsbelopp av 1 788 kronor och beträffande beräkningen av detta anfört följande.

I yttrande över den år 1944 gjorda framställningen om inrättande av pensionsberättigande tjänst åt Myrsell föreslog statskontoret, att hon skulle erhålla en extra ordinarie befattning i 4 lönegraden, vilken lönegradsplacering närmast motsvarade hennes dåvarande löneställning. Enligt vad statskontoret inhämtat skulle en sådan löneplacering likaledes väl svara mot hennes arbetsuppgifter. Statskontoret får alltså föreslå, att pensionen åt Myrsell bestämmas med pensionsunderlaget för befattning i lönegrad Eo 4 enligt 1941 års allmänna tjänstepensionsreglemente såsom utgångspunkt.

Pensionsunderlaget utgör 1 980 kr. Då Myrsell vid avgången ur tjänst vid utgången av maj månad 1949 kan åberopa en sammanhängande statlig anställningstid av 22 år 3 månader, synes pensionen böra bestämmas till $(1\ 980 - \frac{31}{120} \times 1\ 980 = 1\ 980 - 511:50 = 1\ 468:50; 1\ 468:50 - 146:85 =)$ 1 321:65 kronor eller avrundat 1332 kronor, varmed skulle följa rörligt tilllägg och kristilllägg. Efter omreglering jämlikt kungörelsen nr 657/1947 skulle pensionen uppgå till 1 788 kronor. Statskontoret föreslår, att pensionen bestämmas till detta belopp, varmed bör följa rörligt tilllägg enligt senast fastställda grunder.

Även jag anser mig böra förorda, att pension utverkas åt Myrsell. I enlighet härmed och då det av statskontoret föreslagna beloppet synes mig skäligt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att räknebiträdet vid rasbiologiska institutet Anna Myrsell må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1 788 kronor.

9:o.

Förra städerskan vid högre allmänna läroverket för flickor i Örebro Olivia Karolina Larsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Larsson är född den 20 september 1888 och således 60 år gammal;

att hon varit anställd såsom städerska vid högre allmänna läroverket för flickor i Örebro under tiden 1 juli 1932—28 februari 1947 eller under 14 år 8 månader;

att tjänstgöringen omfattat 11 månader om året med en daglig arbetstid av 4 timmar;

att hon lämnat sin anställning på grund av genom sjukdom (kronisk ledgångsreumatism) inträdd arbetsförmåga;

samt att hon senast haft en avlöning av omkring 1 800 kronor för år.

Enär Larsson icke i statens tjänst kan åberopa en anställningstid av 15 år, kan pension icke tillerkännas henne enligt kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst.

Larsson har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension på grund av sin städerskeanställning, därvid hon framhållit, att hon för sin försörjning vore beroende av dylik pension.

Skolöverstyrelsen har anfört, att ämbetsverket med hänsyn till kortvarigheten av Larssons anställning i statens tjänst ansåge ansökningen icke böra föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Statens pensionsanstalt har anslutit sig till vad skolöverstyrelsen sålunda anfört.

Statskontoret har i utlåtande den 6 april 1948 framhållit, att Larsson, därest sjukdom icke mellankommit, haft möjlighet att kvarstå i sin anställning under så lång tid, att hon kunnat komma i åtnjutande av pension. I betraktande härav och med hänsyn till föreliggande ömmande omständigheter ville statskontoret icke motsätta sig, att åtgärder vidtoges för beredande av pension åt Larsson. Statskontoret har tillika erinrat, att riksdagen genom tidigare beslut beviljat pension i liknande fall. Vad angår storleken av pensionen har statskontoret föreslagit, att pensionsbeloppet måtte bestämmas till 528 kronor för år jämte rörligt tillägg därå.

I likhet med statskontoret förordar jag, att pension utverkas åt Larsson. Pensionen synes mig böra få utgå räknat från och med den 1 januari 1948 och torde böra bestämmas till det av statskontoret föreslagna beloppet. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan vid högre allmänna läroverket för flickor i Örebro Olivia Karolina Larsson må, räknat från och med den 1 januari 1948, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 528 kronor.

10:o.

Städerskan vid folkskoleseminariet för kvinnliga elever i Stockholm Olga Johanna Hansson, född Karlsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Hansson, som är änka, är född den 29 juli 1881 och således 67 år gammal;

att hon sedan den 1 november 1929 eller under omkring 19 år 3 månader, varav omkring 11 år 9 månader före 60 års ålder, varit anställd såsom städerska vid folkskoleseminariet för kvinnliga elever i Stockholm;

att hon intill utgången av juni 1937 haft heltidsanställning, under det att hon under tiden därefter haft en daglig arbetstid av 5 timmar under 9 månader av året samt heltidstjänstgöring under 1 månad om året;

att hon beräknas lämna sin anställning den 30 juni 1949;

samt att Hansson i ersättning för städningsarbetet under de senaste åren uppburit i medeltal omkring 2 000 kronor för år.

Enär Hanssons städerskeanställning icke omfattat minst 12 år före fyllda 60 år, har hon ej kunnat komma i åtnjutande av pension enligt de i förevarande fall eljest tillämpliga bestämmelserna i kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst.

Hos Kungl. Maj:t har *skolöverstyrelsen*, i anledning av en av Hansson gjord, av rektorn vid folkskoleseminariet tillstyrkt ansökning, hemställt om utverkande av pension åt Hansson från och med den 1 juli 1949.

Statens pensionsanstalt har — under framhållande att pensionen åt Hansson torde ha bestämts till 744 kronor för år jämte rörligt tillägg, därest förenämnda kungörelse den 30 juni 1947, nr 490, varit å henne tillämplig — föreslagit, att pension måtte beviljas Hansson med sist angivna belopp.

I överensstämmelse med statens pensionsanstalts förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan vid folkskoleseminariet för kvinnliga elever i Stockholm Olga Johanna Hansson, född Karlsson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 744 kronor.

11:o.

Extra lantmätaren Valter Ramses Angelo Dalenius. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Dalenius är född den 21 september 1895 och således 53 år gammal;

att han antogs såsom lantmäterielev den 25 juni 1915 och såsom lantmäteriauscultant den 31 mars 1920, vilken sistnämnda dag han avlade lantmäterioxamen, samt konstituerades till extra lantmätare den 1 januari 1921 ävensom avlade kulturteknisk examen den 31 maj 1933;

att Dalenius, vilken under sin verksamhet inom lantmäteristaten till en början tjänstgjort i olika befattningar i likhet med andra yngre lantmätare, under senare år icke handlagt lantmäteriförrättningar utan allenast sysslat med grundläggande mätningar inom städer och samhällen samt med hänsyn till sin specialiserade verksamhet icke ansetts lämpad att inneha någon av de från och med den 1 januari 1948 i samband med genomförande av ny distriktsorganisation inrättade befattningarna såsom extra ordinarie eller ordinarie lantmätare;

att Dalenius, som på grund av sjukdom tidvis varit urståndsatt att sköta sin tjänst, vid utgången av år 1947 kunde åberopa en tjänstetid av omkring 21 år, under vilken tid han något mer än 15 år varit tjänstemedhjälpare åt lantmätare samt under omkring 3 år 8 månader varit självständigt verksam som lantmätare;

att hans inkomst av tjänsten — däri inbegripen såväl av statsmedel utgående ersättning som ock inkomst av utförda förrättningar och uppdrag — tidsperioden 1943—1947 uppgått till i medeltal 10 000 kronor för år;

samt att Dalenius, som efter utgången av år 1947 icke fullgjort någon tjänstgöring vid lantmäteristaten och icke åtnjutit någon inkomst på grund av sin anställning därstädes, jämlikt av läkare den 9 november 1948 avgivet utlåtande har väsentligt nedsatt arbetsförmåga och, enär någon förbättring för framtiden icke är att förvänta, måste anses vara oförmögen till vidare tjänstgöring i lantmäteristaten.

Med överlämnande av en av Dalenius till Kungl. Maj:t ställd ansökan — vari Dalenius gjort framställning i fråga om sina anställnings- och avlöningsförhållanden för tiden efter utgången av år 1947 — meddelade *lantmäteristyrelsen* i skrivelse den 2 april 1948, att styrelsen ansåge sig förhindrad att vidare meddela Dalenius förordnande som lantmätare inom lantmäteristaten men att styrelsen på grund av Dalenius' långa tjänstgöring funne sig böra hemställa, att Dalenius från och med den 1 januari 1948 bereddes skäligen ersättning i någon för ändamålet lämplig form, exempelvis så, att han erhöle lön i enlighet med de grunder, som gälla för tjänstemän på indragningsstat.

Statens lönenämnd avgav den 21 april 1948 infortrat utlåtande i ärendet och anförde därvid bl. a., att nämnden, som hyste betänkligheter mot att å indragningsstat placerades befattningshavare med ställning som extra tjänsteman, ansåge det böra undersökas, huruvida icke möjlighet kunde föreligga att tillerkänna Dalenius sjukpension.

I infortrat förnyat utlåtande den 23 november 1948 har *lantmäteristyrelsen*, med överlämnande bl. a. av förut omförmälda, den 9 november 1948 dagtecknade läkarutlåtande, hemställt om utverkande av pension åt Dalenius med skäligt belopp, att utgå från och med den 1 januari 1948. Styrelsen har därvid bl. a. anfört följande.

Därest Dalenius den 1 januari 1948 inplacerats i den för lantmätare inom lantmäteristaten från och med samma dag gällande befordringsgången, skulle han med tillgodoräkning av sin tidigare tjänstgöring inom lantmäteriet ha placerats i lönegrad Ce 24, löneklass 27. Det synes lantmäteristyrelsen lämpligt att utgå från sistnämnda placering vid beräkningen av en skälig pension, varvid Dalenius bör såsom tjänstår tillgodoräknas 21 år av tjänstgöringen såsom extra lantmätare. Viss reduktion av pensionsunderlaget torde enligt tidigare tillämpad praxis böra ske med hänsyn till att Dalenius icke vidkänts pensionsavdrag.

Statskontoret har i utlåtande den 14 december 1948 tillstyrkt, att åt Dalenius utverkades pension med ett årligt belopp av 3 840 kronor räknat från och med ingången av år 1948. Ämbetsverket har vidare anfört följande.

I enlighet med i tidigare liknande fall tillämpade grunder bör pensionen bestämmas i förhållande till Dalenius' årsinkomst under senare år, däri inbegripen såväl av statsmedel utgående ersättning som ock inkomst av utförda förrättningar och uppdrag.

De för åren 1943—1947 redovisade årsinkomsterna motsvara närmast avlöning enligt 18—22 löneklasserna i 1939 års löneplan, Stockholms ortsgrupp. Genomsnittligt torde kunna räknas med 21 löneklassen. Sistnämnda löneklass utgör slutlöneklass i lönegrad Eo 18 civila icke-ordinariereglementet. Såsom utgångspunkt vid bestämmande av pensionsbeloppet synes därför skäligen böra väljas pensionsunderlaget i sagda lönegrad enligt 1941 års allmänna tjänstepensionsreglemente eller 4 236 kronor, varvid pensionen med beaktande av de för sjukpension gällande grunderna bör fastställas till 75 procent av pensionsunderlaget. Med tillämpning i övrigt av sedvanliga beräkningsgrunder skulle pensionen alltså bliva $(75/100 \cdot 4\,236 = 3\,177; 3\,177 - 317:70 =) 2\,859:30$ eller avrundat 2 868 kronor. Efter omräkning enligt kungörelsen nr 657/1947 kommer pensionsbeloppet att upp-

gå till 3 840 kronor. Å pensionsbeloppet bör utgå rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

Lika med myndigheterna anser jag, att Dalenius bör komma i åtnjutande av pension, att utgå räknat från och med den 1 januari 1948. I fråga om pensionsbeloppets storlek ansluter jag mig till statskontorets förslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att extra lantmätaren Valter Ramses Angelo Dalenius må, räknat från och med den 1 januari 1948, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 3 840 kronor.

12:o.

Sjukvårdsvikarien vid S:ta Gertruds sjukhus i Västervik Hildur Linnéa Ingeborg Andersson, född Andersson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Andersson är född den 4 oktober 1888 och således 60 år gammal;

att hon sedan den 21 juni 1924 tjänstgjort såsom sjukvårdsvikarie vid S:ta Gertruds sjukhus i Västervik under tillhoppa något över 20 år 6 månader;

att hennes avlöning under tiden 1 juli 1942—30 juni 1947 utgick med följande belopp, nämligen till och med utgången av juni 1946 1 590 kronor för år samt under budgetåret 1946/47 1 713 kronor jämte rörligt tillägg och kristillägg, vilka avlöningsförmåner i det närmaste motsvarade avlöningen åt befattningshavare i lönegrad Ek 1, lägsta löneklassen, i den för Västervik gällande ortgruppen D;

att avlöningen från och med den 1 juli 1947 utgått enligt lönegrad Cg 4;

att Andersson efter sin avlidne make, skötaren Ernst Hjalmar Andersson, åtnjuter änkepension, som sedan den 1 juli 1947 uppgått till 1 632 kronor för år jämte rörligt tillägg och vilken pension, därest Andersson erhåller tjänstepension, jämlikt gällande bestämmelser kommer att minskas med en fjärdedel;

samt att Andersson beräknas komma att lämna sin anställning inom den närmaste tiden.

Statens pensionsanstalt, där Andersson anhållit att komma i åtnjutande av pension, har enligt beslut den 5 mars 1948 funnit sig förhindrad tilldela Andersson pension, enär hon icke vore att hänföra till arbetarpersonal i den mening, som avses i kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, samt icke eljest vore berättigad att erhålla pension enligt bestämmelser, som pensionsanstalten äger tillämpa.

Med överlämnande av en av Andersson hos direktionen för S:ta Gertruds sjukhus gjord och av direktionen tillstyrkt ansökning har *medicinalstyrelsen* hos Kungl. Maj:t hemställt om utverkande åt Andersson av pension till skäligt belopp.

Statskontoret har tillstyrkt pension åt Andersson med 1 260 kronor för år och därvid beträffande beräkningen av pensionsbeloppet anfört följande.

Statskontoret får under hänvisning till 1947 års riksdags beslut angående pension åt sjukvårdsvikarien Amelie Josefina Bohman (prop. nr 123, p. 5; bankoutsk. utl. nr 26, p. 6; riksd. skr. nr 144) föreslå, att pensionen åt Andersson bestämmas med pensionsunderlaget för befattning i lönegrad Ek 1 enligt 1941 års allmänna tjänstepensionsreglemente eller 1 500 kronor såsom utgångspunkt. Då Andersson vid avgång ur tjänsten torde kunna räkna en tjänstetid om något över 20 år 6 månader, synes pensionen böra bestämmas till $(1\,500 - 37/120 \times 1\,500 = 1\,500 - 462:50 = 1\,037:50; 1\,037:50 - 103:75 =) 933:75$ eller avrundat 936 kronor, varmed skulle följa rörligt tillägg och kristillägg. Efter omreglering jämlikt kungörelsen nr 657/1947 skulle pensionen uppgå till 1 260 kronor. Statskontoret föreslår, att pensionen fastställas till detta belopp, varmed bör följa rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

Med biträdande av statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att sjukvårdsvikarien vid S:ta Gertruds sjukhus i Västermik Hildur Linnéa Ingeborg Andersson, född Andersson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1 260 kronor.

13:o.

Sjukvårdsvikarien vid S:ta Gertruds sjukhus i Västermik Gerda Maria Antonia Isaksson, född Karlsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Isaksson är född den 22 september 1887 och således 61 år gammal;

att hon varit anställd såsom sköterska vid dåvarande Växjö Hospital (numera S:t Sigfrids sjukhus i Växjö) under tiden 1 februari 1907—15 december 1915 samt såsom sjukvårdsvikarie vid S:ta Gertruds sjukhus i Västermik sedan den 1 juni 1932 med vissa avbrott, och att den sammanlagda anställningstiden vid statens sinnessjukhus uppgår till omkring 23 år;

att hennes löneförmåner under tiden intill den 1 juli 1947 ungefärligen motsvarade avlöningen åt befattningshavare i lönegrad Ek 1, lägsta löneklassen, ortsgrupp D, och därvid utgjorde till och med utgången av juni 1946 1 590 kronor för år samt under budgetåret 1946/47 1 713 kronor jämte rörligt tillägg och kristillägg;

att avlöningen från och med den 1 juli 1947 utgått enligt lönegrad Cg 4;

att Isaksson efter sin avlidne make, skötaren Karl Johan Alfred Isaksson, åtnjuter änkepension, som sedan den 1 juli 1947 uppgått till 1 632 kronor för år jämte rörligt tillägg och vilken pension, därest Isaksson erhåller tjänstepension, jämlikt gällande bestämmelser kommer att minskas med en fjärdedel;

samt att Isaksson beräknas komma att lämna sin anställning, så snart pensionsfrågan avgjorts.

Med överlämnande av en av Isaksson hos direktionen för S:ta Gertruds sjukhus gjord och av direktionen tillstyrkt ansökning har *medicinalstyrelsen* hos Kungl. Maj:t hemställt om utverkande av skälig pension åt Isaksson.

Statskontoret har tillstyrkt, att pension beredes Isaksson med 1 428 kronor för år, och därvid — under hänvisning till vad ämbetsverket anfört i det under nästföregående punkt upptagna ärendet — beträffande beräkningen av pensionsbeloppet anfört följande.

Ämbetsverket vill förorda, att pensionen åt Isaksson bestämmes med ett pensionsunderlag å 1 500 kronor såsom utgångspunkt. Då enligt vad under hand upplysts Isaksson avses skola lämna sin anställning samtidigt med att pensionsfrågan avgöres, anser statskontoret, att såsom tjänstetid bör tillgodoföras henne tiden fram till den 1 juli 1949. Då Isaksson vid sistnämnda tidpunkt skulle räkna 23 år 5 månader 25 dagar, synes pensionen böra bestämmas till $(1\,500 - 26/120 \times 1\,500 = 1\,500 - 325 = 1\,175; 1\,175 - 117:50 =) 1\,057:50$ eller avrundat 1 068 kronor, varmed skulle följa rörligt tillägg och kristillägg. Efter omreglering jämlikt kungörelsen nr 657/1947 skulle pensionen uppgå till 1 428 kronor. Statskontoret föreslår, att pensionen fastställs till detta belopp, varmed bör följa rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

Även jag förordar, att pension utverkas åt Isaksson. I enlighet härmed och då jag icke anser mig böra rikta erinran mot det av statskontoret ifrågasatta pensionsbeloppet hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att sjukvårdsvikarien vid S:ta Gertruds sjukhus i Väster-
vik Gerda Maria Antonia Isaksson, född Karlsson, må från
och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin
anställning, under sin återstående livstid från anslaget till
diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pen-
sion av 1 428 kronor.

14:o.

Förra sjukvårdsvikarien vid Sätters sjukhus Ruth Salomé Carlsson, född Nilsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Carlsson är född den 12 januari 1893 och således 56 år gammal;

att hon under tiden 21 augusti 1911—31 januari 1948 varit anställd vid olika statens sinnessjukhus, senast Sätters sjukhus, under sammanlagt omkring 21 år 7 månader, därav såsom sömmerska under omkring 8 år 3 månader samt såsom sjukvårdselev, sköterska och vikarierande sköterska under omkring 13 år 4 månader;

att hon vid sin avgång åtnjöt lön enligt lönegraden Cg 4;

samt att Carlsson lämnat sin anställning på grund av genom sjukdom nedsatt arbetsförmåga.

Carlsson har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension. Medicinalstyrelsen har tillstyrkt den av Carlsson sålunda gjorda ansökningen.

Statskontoret har tillstyrkt, att pension beredes Carlsson med 1 368 kronor för år, och därvid i fråga om pensionsbeloppets storlek anfört följande.

Pensionen åt Carlsson bör fastställas med pensionsunderlaget för befattning i lönegrad Ek 1 enligt 1941 års allmänna tjänstepensionsreglemente eller 1 500 kronor såsom utgångspunkt. Carlsson räknade vid sin avgång ur tjänst vid uppnådda 55 års ålder en anställningstid i statens tjänst om 21 år 7 månader. Då Carlsson på grund av ohälsa nödgats lämna sin tjänst i förtid synes pensionen böra bestämmas till 75 procent av pensionsunderlaget med sedvanligt 10 procents-avdrag för att pensionsavgifter ej erlagts. Pensionen skulle alltså bli (75 % av 1 500 = 1 125; 1 125 — 112: 50 =) 1 012: 50 eller avrundat 1 020 kronor. Efter omreglering jämlikt kungörelsen nr 657/1947 skulle pensionen uppgå till 1 368 kronor. Statskontoret föreslår, att pensionen fastställs till detta belopp, varmed bör följa rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

Med biträdande av statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra sjukvårdsvikarien vid Sätters sjukhus Ruth Salomé Carlsson, född Nilsson, må, räknat från och med den 1 februari 1948, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1 368 kronor.

15:o.

Biträdena å häradskrivarkontor Sigurd Arvid Assar Jakobson och Carl August Swenson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Jakobson och Swenson äro födda respektive den 31 augusti och den 22 november 1884;

att de varit anställda å häradskrivarkontor, Jakobson sedan den 21 januari 1921 och Swenson sedan början av år 1919;

att Jakobsson och Svensson, som icke erhållit pensionsberättigande anställning i samband med den från och med den 1 juli 1946 genomförda omläggningen av uppborndsorganisationen, från sistnämnda tidpunkt tjänstgjort såsom extra biträden, Jakobson å Falköpings och Swenson å Skara fögderis häradskrivarkontor;

samt att Jakobsons och Swensons senaste årslön före den 1 juli 1946 uppgått till för Jakobson 2 760 kronor och för Swenson 2 880 kronor.

Jakobson och Swenson ha hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län har tillstyrkt beredande av pension åt Jakobson och Swenson.

Statskontoret har i utlåtande den 29 april 1947 föreslagit, att pension måtte utverkas till Jakobson och Swenson till belopp av 972 respektive 1 044 kronor för år. Beträffande avvägningen av pensionsbeloppen har statskontoret anfört, att pensionerna syntes böra utmätas med utgångspunkt från de grunder, vilka av Kungl. Maj:t förordats i den 14 februari 1947 dagtecknad proposition nr 120 angående pension åt vissa biträden å härads-skrivarkontor och som godkänts av 1947 års riksdag. Därest sökandena tillgodoräknades tjänstår intill uppnåendet av 63 års ålder, skulle de kunna åberopa, Jakobson 26 år 7 månader 11 dagar och Swenson 28 år 11 månader. Pensionsbeloppen skulle då enligt nyssnämnda grunder bli för Jakobson 972 kronor samt för Swenson 1 044 kronor, allt för år räknat.

Omräknade enligt kungörelsen nr 657/1947 komma de av statskontoret föreslagna pensionerna att utgöra för Jakobson 1 308 kronor och för Swenson 1 404 kronor, varå utgår rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

Även jag förordar, att pension utverkas åt Jakobson och Swenson, att utgå med sist omförmälda belopp, 1 308 respektive 1 404 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att biträdena å Falköpings respektive Skara fögderis härads-skrivarkontor Sigurd Arvid Assar Jakobson och Carl August Swenson må från och med månaden näst efter den, varunder de lämna sina anställningar, under återstående livstiden från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära årliga pensioner, Jakobson med 1 308 kronor och Swenson med 1 404 kronor.

16:o.

Lärarinnan i maskinskrivning vid statens polis-skola Ulrika (Ulla) Olivia Eriksson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Eriksson är född den 21 december 1884 och således 64 år gammal;

att hon tjänstgjort såsom lärarinna i maskinskrivning vid statens polis-skola sedan den 1 november 1917;

att undervisningen pågått i genomsnitt 42 veckor för år samt omfattat följande antal timmar i veckan, nämligen år 1918 tre timmar, år 1919 6 timmar, vårterminen 1920—vårterminen 1936 nio timmar, läsåret 1936—1937 och höstterminen 1937 tolv timmar, vårterminen 1938—höstterminen 1941 femton timmar, vårterminen 1942—vårterminen 1945 aderton timmar, läsåren 1945—1946 och 1946—1947 tjuguen timmar samt därefter aderton timmar;

att Eriksson utöver nu nämnda arbetstimmar fått tillsätta tid för förberedelse- och rättningsarbete;

att hon under åren 1942—1946 jämväl meddelat undervisning i maskinskrivning i vid skolan under omkring 5 månader av året anordnade kurser

för militärt underbefäl, därvid undervisningen omfattade 6 timmar i veckan;

att Eriksson för sin undervisning uppburit ett timarvode av fyra kronor intill år 1941, då detsamma höjdes till fem kronor;

samt att Eriksson under de första åren av sin verksamhet vid polisskolan innehaft anställningar vid sidan av arbetet vid skolan och därvid bl. a. under tiden augusti 1918—augusti 1919 tjänstgjort hos statens handelskommision.

Styrelsen för statens polisskola har hos Kungl. Maj:t hemställt om utverkande av pension åt Eriksson, därvid styrelsen tillika överlämnat en av lärarföreningen vid polisskolan gjord framställning i syfte att Eriksson måtte komma i åtnjutande av pension.

Statskontoret har anfört, att ämbetsverket med hänsyn till att Erikssons tjänstgöring vid polisskolan utgjorde hennes huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla funne sig böra tillstyrka, att genom framställning till riksdagen pension utverkades åt henne. Beträffande storleken av pensionen har statskontoret förordat ett pensionsbelopp av 2 148 kronor för år, därvid ämbetsverket anfört följande.

Pensionen åt Eriksson synes med hänsyn till den växlande omfattningen av tjänstgöringsskyldigheten böra bestämmas i förhållande till avlöningsförmånerna under de senast förflutna 10 åren. Då den höjning av timarvodet med en krona, som skedde år 1941, får anses betingad av de ökade levnadskostnaderna och alltså bör betraktas såsom en dyrtidsförmån, torde såsom utgångspunkt för bestämmande av pensionsbeloppet böra tagas en grundlön beräknad efter ett timarvode av fyra kronor. Enligt löneuppgifter, som erhållits från statens polisskola, skulle den på så sätt bestämda grundlönen under de tio senaste åren ha utgjort i genomsnitt 3 257 kronor för år. Detta belopp motsvarar närmast en C-ortslön av 2 670 kronor enligt 1939 års civila löneplan. Då Eriksson räknar 30 anställningsår, synes pensionen böra bestämmas till två tredjedelar av sistnämnda belopp med sedvanligt avdrag för att bidrag icke lämnats till pensioneringskostnaderna eller alltså ($\frac{2}{3} \times 2\,670 = 1\,780$; $1\,780 - 178 =$) 1 602 eller avrundat 1 608 kronor. Efter omräkning jämligt kungörelsen nr 657/1947 skulle pensionen bli 2 148 kronor, varmed bör följa rörligt tillägg enligt senast fastställda grunder.

Även jag anser mig kunna tillstyrka, att Eriksson kommer i åtnjutande av pension av statsmedel. I enlighet härmed och då jag icke har något att erinra emot att pensionen bestämmas till det av statskontoret föreslagna beloppet, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lärarinnan i maskinskrivning vid statens polisskola Ulrika (Ulla) Olivia Eriksson må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2 148 kronor.

17:o.

Förra städerskan vid telegrafverket Augusta Matilda Andersson, född Blomqvist. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Andersson, som är änka, är född den 6 september 1877 och således 71 år gammal;

att hon under tiden december 1928—augusti 1947 eller sålunda under 18 år 9 månader, varav 8 år 9 månader 6 dagar före uppnådda 60 levnadsår, innehaft anställning såsom städerska vid telegrafverket;

att hennes arbetstid uppgått till 3½ timmar varje söckendag;

samt att hennes inkomst under de senaste fem åren av anställningstiden utgjort i medeltal omkring 2 000 kronor för år.

Enär Anderssons städerskeanställning icke omfattat minst 12 år före fyllda 60 år, har hon ej kunnat komma i åtnjutande av pension enligt de i förevarande fall eljest tillämpliga bestämmelserna i kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst.

Telegrafstyrelsen har hos Kungl. Maj:t hemställt om utverkande av pension åt Andersson.

Statens pensionsanstalt har tillstyrkt, att åtgärder vidtagas för beredande av pension åt Andersson. I fråga om pensionens belopp har pensionsanstalten — under erinran att pensionen torde ha bestämts till 492 kronor för år jämte rörligt tillägg, därest förenämnda kungörelse den 30 juni 1947, nr 490, varit tillämplig å Andersson — föreslagit, att pension av sist angivna storlek måtte beviljas Andersson.

I överensstämmelse med statens pensionsanstalts förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan vid telegrafverket Augusta Matilda Andersson, född Blomqvist, må, räknat från och med den 1 september 1947, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 492 kronor, att utgå av telegrafverkets medel.

Vad föredraganden under punkterna 1:o—17:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Carl Olov Sommar.